

Central European
Digital Media
Observatory

Vakcinační programy jsou výsledkem spiknutí západu - v Pákistánu je to běžný názor

Coffee Beans

**Prof. RNDr. Vanda Boštíková, Ph.D., Prof. RNDr.
Aleš Macela, DrSc**

*Zdravotnický pracovník podává na ulici dívce polio vakcínu, Láhaur, Pákistán (K M Chaudary/AP)

Přenosná dětská obrna (poliomyelitida) je vysoce nakažlivé virové onemocnění nervového systému postihující míchu (1).

V bývalém Československu onemocnělo v letech 1939 – 1956 více než dvanáct tisíc osob, převážně dětí, z nichž 1 159 zemřelo. Od roku 1957 bylo zahájeno očkování nejdříve neživou a následně od roku 1960 živou očkovací látkou. Díky úspěšnému očkovacímu programu jsme v roce 1961 dosáhli statutu „polio-free“ (tj. země, ve které se nevyskytuje virus poliomyelitidy), a to jako vůbec první stát (vyhlášováno Světovou zdravotnickou organizací) (1,2).

Výskyt divokého polioviru ve světě se od roku 1988 snížil díky očkovacím kampaním o více než 99 %. V rámci zemí s endemickým výskytem tohoto viru nicméně zůstávají stále problematické země asijského kontinentu, zvláště pak Afghánistán a Pákistán (3, 5).

Všechny země světa proto zůstávají ohroženy a to do té doby než bude virus plně vymýcen (eradikován).

Než toho bude dosaženo, je pro minimalizaci rizik a následků nákazy dětskou obrnou, nutno udržovat silnou úroveň imunity populace prostřednictvím vysoké proočkovanosti a provádět dozor nad šířením a výskytem infekce, aby ji bylo možné rychle odhalit a reagovat. Světová zdravotnická organizace proto doporučuje trvale udržovat efektivní národní systém surveillance (dozoru) akutních chabých paréz s kompletním vyšetřením případů, včetně virologického vyšetření vzorků stolic v akreditovaných laboratořích (1, 3).

Podívejme se blíže na daný problém v již zmíněném Pákistánu. Zdravotnické orgány a vládní administrativa se snaží vymýtit dětskou obrnu, brání tomu však množství konspiračních teorií šířených náboženskými skupinami. Ty hovoří o tom, že očkovací programy jsou součástí spiknutí západu s cílem

sterilizovat děti, nebo že vakcíny obsahují vepřový tuk a proto jsou muslimům přísně zapovězené. Obdobně je šířeno varování, že zahraniční členové očkovacích týmů provádějí špionáž se zaměřením na vojenské aktivity, rozmístění vojenských jednotek či vojenských základen (1,8).

V Pákistánu se stejně jako v sousedním Afghánistánu virus dětské obrny vyskytuje endemicky. Očkovací týmy jsou zde v posledních deseti letech stálými terči ozbrojených útoků. Od roku 2012 do současnosti bylo zabito množství zdravotnických pracovníků, obdobně jako jejich strážců, bez kterých je práce zdravotníků v Pákistánu v současnosti nemyslitelná. Naposledy podleli útoku ze strany místních ozbrojenců dva policisté a jeden zdravotník. Jedná se o poslední z řady úmrtí spojovaných s kampaní za vymýcení dětské obrny financované OSN. Cílem této kampaně je naočkovat více než 12,6 milionu dětí. Nicméně od dubna 2022 zaznamenal Pákistán jedenáct nových případů obrny – všechny v Severním Vazíristánu kde rodiče velmi často odmítají nechat děti očkovat. V posledním roce a půl přitom v zemi proběhly celkem tři třicetidenní očkovací kampaně. Během třetí z nich zastřelili ozbrojenci v severozápadním Pákistánu pracovníci, která se vracela domů po celodenním očkování proti obrně (6–8).

Bibliografie:

1. Bostíková V, et al.: Polio news. *Epidemiol Mikrobiol Imunol.* 2011;60(1):38-40
2. Skovranek V., et al.: Vaccination against poliomyelitis in Czechoslovakia. *J.Rev Czech Med.* 1959;5:97-108
3. Ward NA, et al.: The WHO-EPI initiative for the global eradication of poliomyelitis. *Biologicals.* 1993;21(4):327-33
4. Bahl S, et al.: Global Polio Eradication - Way Ahead. *Indian J Pediatr.* 2018;85(2):124-131
5. Vashishtha VM, et al.: A Brief History of Vaccines Against Polio. *Indian Pediatr.* 2016;53 Suppl 1:S20-S27
6. Bagcchi S., et al.: Polio vaccination in Afghanistan. *Lancet Microbe.* 2022;3(1):e10
7. Rahim S. et al.: The polio vaccination story of Pakistan. *Vaccine.* 2022;40(3):397-402
8. Kanwal S, et al.: Regression in polio eradication in Pakistan: A national tragedy. *J Pak Med Assoc.* 2016;66(3):328-33

Funded by
the European Union
NextGenerationEU

CZECH
RECOVERY
PLAN